

Z volkcema na Tigrovski poti, #22/100

V spomin na svoje protifašistične junake so domačini leta 2000 v Ocizli uredili Tigrovsko spominsko krožno pot, ki poleg kulturnih in naravnih znamenitosti obide tudi točke, kjer so se mladi tigrovci skrivaj sestajali in snovali načrte za svoje akcije

Tekst in fotografije: **Andreja Frankovič**

Če se na primorski avtocesti tik pred predorom Kastelec oziroma za njim ozrete proti severu, boste za trenutek ali dva uzrli nekoliko razpotegnjeno vasico z neobičajnim imenom: Ocizla. Razlagi, od kod to nekoliko nenavadno ime, sta dve. Prva, ki se zdi verjetnejša, pravi, da je to kraj, kjer voda (o)cizlja – curlja, kaplja. Gre za (širše) območje Krasa, ki je znan po tem, da nima površinskih voda. Med Ocizlo in sosednjo vasico Beka pa se na t. i. kontaktnem krasu stikata vododržni fliš in propustni apnenec, zato se voda nekaj časa obdrži tudi na površju. Ampak ker je je malo, zgolj cizlja. Druga razlaga imena vasi pa se nanaša na ovce oziroma »wace«, kot jim pravijo v teh krajih, kjer naj bi bilo ovc nekoč res veliko.

Če pomislim na družbenopolitično dogajanje na Primorskem v polpretekli zgodovini, domačini zagotovo niso bili ovce, ki bi slepo sledile tujemu režimu in njegovim zahtevam. Po uveljavitvi rapalske meje 1920, ko je celotna Primorska pripadla Kraljevini Italiji, so se prebivalci Ocizle fašističnim oblastem in poitalijančevanju uprli. V vasi še danes skrbno ohranjajo spomin na šest mladih fantov iz njihovega kraja, ki so se v obdobju med letoma 1933 in 1940 pridružili protifašistični organizaciji TIGR. Njeno ime sestavljajo začetnice imen Trst, Istra, Gorica, Reka, ustanovljena pa je bila leta 1927 na Nanosu. Ociski tigrovci so sodelovali v drznih akcijah, kot so bile trošenje protifašističnega propagandnega gradiva, izobešanje slovenske zastave, pošiljanje grozilnih pisem in požig šole v bližnjem Krvavem Potoku, s katerim so želeli onemogočiti izključno uporabo in učenje italijanskega jezika v osnovnih šolah in vrtcih. Po izdaji in ovadbi so bili v Rimu obsojeni na dolgoletne zaporne kazni. Po kapitulaciji Italije leta 1943 so se sicer vrnili domov, a so zaradi psihofizičnih posledic teh dogodkov kmalu po koncu vojne umrli. V spomin na svoje protifašistične junake so domačini leta 2000 v Ocizli uredili Tigrovsko spominsko krožno pot, ki poleg kulturnih in naravnih znamenitosti obide tudi točke, kjer so se mladi tigrovci skrivaj sestajali in snovali načrte za svoje akcije. Če sklepam po videnem, so imeli na voljo odlična skrivališča. Tega se sodeč po

